

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Petri Danielis Huetii Demonstratio Evangelica

Huet, Pierre Daniel

Parisiis, 1679

IV. Tertium argumentum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-16260

Varo reliquisse. Qui cum instaret operi, tum natus est Jesus Dominus. Præsede Quintilio Varo natum esse Jesum colligi potest ex Josephi Antiquitatum libro decimo septimo, capite septimo; ubi legimus ab aliquo jam tempore Varum præfuisse Syriæ, cum ad patrem Herodem Antipater rediit. Aliquantum etiam intercessit temporis inter Antipatri reditum, & Herodis obitum. Atqui anno ipso quo natus est Christus Jesus, vel proximo certe obiisse Herodem, optimorum Chronologorum sententia est. Ergo mihi veri videtur quam proximum, Syriam regente Quintilio Varo Jesum Christum natum esse, atque in censum venisse à Saturnino inchoatum, cum eum Quintilius Varus absolveret. Omnes igitur omnino extricaverimus difficultates, si apud Lucam pro *κυρνήϊς*, legamus *κωνσταντίας*, quod facile patitur similitudo nominum & characterum affinitas. Ut sic recudatur totus ille versiculus Lucæ: *ἀὐτὴν ἡ δασυγερὰν πρῶτην ἐγγύτην ἡ γαμοροδοσίῳ ᾧ οὐκ ἔλας κωνσταντίας*. Prima dicitur illa descriptio, quod non antea vocata fuisset ad censum Judææ. Patet ex Justino adversus Tryphonem: *δασυγερῆς ἄτης ἐν ἰουδαίᾳ τῶν πρῶτης ἐπὶ κυρνήϊς, ἀνεκλήθη δασὸν καὶ κωνσταντίας ἐν τῷ ἔθνεϊ, εἰς βηθλεὲμ, ὅθεν ἦν, δασυγερὰ δασὸν*. Cum primus ille census sub Cyrenio tunc ageretur, ascendit (Joseph) Nazaretho, ubi domicilium habebat, Bethlehemum, unde erat oriundus, ut in censum referretur. Jam vero promptus est & liquidus Tertulliani intellectus, qui libro quarto adversus Marcionem sic disserit: *Sed & census constat actos sub Augusto nunc in Judæam per Saturninum, apud quos genus ejus inquirere potuissent*. Census ait actos per Saturninum, qui eos inchoavit & provexit, sed magistratu abire iustus opus absolvendum Quintilio reliquit. Si quis nostram hanc opinionem cum aliis omnibus hæcenus propositis contendat, longe simpliciore esse, angustiusque longe sese expedire facilius & minus sibi permittere reperiet. Nam Beza, cujus expositionem Scalliger, alique quos dixi, tanto consensu, illaudato ipsius auctore, exceperunt, fingit duos à Quintinio census actos, quod nullius defendi potest Auctoris suffragio, & à Josepho fuisse prætermisum vix credibile est. Multo minus etiam probabile est *κυρνήϊς*, Syria Præsidem appellari, qui censitor & *κυρνήϊς* tantum fuit. Atenim temeritatis fortasse aliquis nos arcesset & audacia, qui receptam in Evangelio Lucæ lectionem sollicitemus, quasi sacros illos apices refingamus ad libitum, & divina oracula ad arbitrium nostrum revocemus. A quo tantum certe absumus, ut summam illis reverentiam à nobis & ab aliis exhiberi velimus. Neque vero quicquam hac in parte putamus esse peccatum, cum viros orthodoxos habeamus itidem & heterodoxos, quorum exemplum sequamur. Præterea in Lucæ Evangelium maximas Marcionistarum, priscorumque Hæreticorum corruptelas incubuisse memoria ab Epiphanio proditum est. Legi velim quæ in eam rem scripta sunt à Sixto Senensi libro Bibliothecæ septimo. Neque hunc duntaxat, sed reliquos etiam Testamenti utriusque libros mendis fuisse obnoxios, cum Variantes lectiones quæ à multis sunt collectæ, & Veterum interpretationes quas observare licet, tum & crebræ sanctorum Patrum, Origenis præsertim, Chrysostomi, & Hieronymi testificationes nos edocent. Objici id etiam potest, probabile non esse censum illum secundum ab Augusto institutum, à magistratu Romano habitum fuisse in Judæa, cujus rex erat Herodes summo & optimo jure, & ad cujus pertinebat officium tributa exigere à subditis. Respondeo beneficiario jure regnum hoc Herodem tenuisse, proptereaque certa tributa Romanis pependisse, quemadmodum tradit Appianus. Census autem agebantur, non ad exigenda solum tributa, sed ad cognoscendas etiam singulorum facultates, ætates, familias, artes, & officia. Intererat autem Romanorum perspectas habere vires Judææ terræ, cujus supremum dominium ad se pertinebat, & ex qua stipendia Pompeius, alique Romanorum magistratus jam ante perceperant. Venerunt ergo in censum Judæi, sed pro sua conditione: alius enim fuit eorum census, qui jure Quiritium, alius eorum qui jure Latii, vel qui jure Italico, vel qui jure Provinciarum, vel qui jure beneficiario censebantur. Nec regnorum solum & provinciarum, sed & urbium etiam diversa erant jura. Patet id ex Digestorum titulo De censibus. Suo ergo jure ad censum venit Judæa, cum ab Augusto census est institutus; nempe citra indicationem tributi.

IV. Tertio hoc argumento Evangelii Lucæ veritatem oppugnat Bodinus, quod ad hunc censum neutiquam vocati sint peregrini, aut socii, aut vectigales, sed cives tantum Romani; testemque citat Eusebium, qui & civium hoc censu descriptorum numerum designat: Jesus autem cum non fuerit Romanus civis, censeri non debuerit. Verum et si Romanorum civium numerum expressit Eusebius, non inde recte colligitur cives tantum professionem edidisse: nec civium omnium, sed eorum tantummodo qui arma ferre possent, nomina in publicum edi solebant. Livius de primo censu quem fecit Servius Tullius: *Millia octoginta civium censu dicuntur*. Adicit

Luc. 2. 1.

Terrall. adv. Marc. libr. 4. cap. 19.

Epiph. Hæz. 4. cap. 11. Stat. Sen. Bibl. libr. 7. Hæz. 4.

Appian. Bell. civil. libr. 5.

Tertium argumentum. Euseb. Chron. libr. 2. Liv. libr. 1. cap. 44.

no
n,
im
ab
em
ri.
in-
bi-
ka-
il-
bis
du-
luc
ive
an-
fa-
ica.
fle,
nu-
ino
qui-
roz-
in
Ca-
phis
solt
eo-
en-
um
ex-

no-
lum
nos
bus
gu-
lar-
ext-
ren-
est
tre-
rem
bus.
ium
unc
on-
II,
po-
per
verii
ait,
san-
sol-
rat,
verii
per-
no,
ma-
tilio

scriptor antiquissimus Fabius, eorum qui ferre arma possent eum fuisse numerum. Nihilominus tamen in Tabulas censuales reliquorum quoque omnium relata fuere nomina. Unde Justinus, Tertullianus, & Chrysostomus, *ἡτοιμασθῆς* consuli jubent, in quibus Jesu nomen à Quirinio descriptum erat. Porro Provinciarum, itidem ut civium, habebantur census lustrales aliquando, hoc est quibus completis lustrum conderetur, aliquando sine lustrum. Extra lustrum missus est ab Augusto in Syriam Quirinius, *Ἀρχιερέων τῆς Ἰβρίας, καὶ περιετῆς τῆς ἐπαύρου Ἰσραὴλ*. *Qui jus genti redderet, & facultates confereret.* Verba sunt Josephi. Extra lustrum quoque censum à tribus Gallis egit Augustus, cum Narbone conventum ageret; & deinde Germanicus, & Claudius; & Volusius, Africanus, ac Trebellius sub Nerone; & Hadrianus, & Julianus. At census ille in Syria per Saturninum & Varum actus, cum secundi census Augusti pars fuerit, ut dixi, per lustrum actus fuit: tres enim Augusti census, de quibus supra diximus, lustrales fuisse docet nos Monumentum Ancyrantum. Præterea per ordinarios magistratus aliquando census habebantur, velut iste nascente Christo actus fuit per Saturninum & Varum, Syriæ Præsides: item alter ille post Archelai exilium in Syria per Quirinium Præsidem actus. Aliquando vero agebantur per extraordinarios magistratus, census tantum habendi causa missos. Velut ille, quem commemorat Dio, ab Augusto institutus penultimo vitæ anno, aliis alio ob hanc causam missis. Viginti viros spectatæ probitatis ad id ab Augusto delectos fuisse scribit Suidas. Hanc curam qui suscipiebant, Censitores, & Peraquatores, & Inspectores appellantur in Codice. Græci *ἑπιστάταις* dicunt: cujusmodi fuerunt Hellenius & Julianus, in Cappadociam ad id minus missi, quos scriptis suis celebravit Gregorius Nazianzenus. Igitur manifesta est Bodini Semijudæi inciticia, qui Christum Jesum censum fuisse negat hoc argumento, quod veltigales, focii, & peregrini minime censi fuerint.

V. Summæ etiam imperitiæ ac supinitatis illud est, quod objicere pergit Bodinus, nullum unquam fuisse tam acerbum censorem, qui homines censendi causa loca mutare coegerit; molestiæ futurum id fuisse intolerabilis, & suntus infiniti, sed illic censum fuisse unumquemque, moribus Romanorum, ubi domicilium habuit: Cæsarem ipsum Dictatorem, cum censum populi haberet, ad singulas domos civium Romæ tunc habitantium adisse. Respondeo primo censum hunc Julii Cæsaris fuisse extraordinarium, nec more, nec loco solito habitum, ut observat Tranquillus, nec eum censum fuisse lustralem, nec à Cæsare tanquam Censore, sed tanquam Præfeco morum actum; cujusmodi censum & ab Augusto fuisse deinde initum, præter tres eos census supra memoratos; itaque non *censum* à Suetonio, sed *recensum* appellari, quem admodum & in Epitome Livii. Aio præterea falsum esse, neminem coactum fuisse censendi causa loca mutare. Notat Livius, Coss. Valerio Messala, & Livio Salinatore, Campanos ex Senarufconsulto Romæ censi fuisse coactos, cum incertum fuisset antea ubi censerentur. Notat idem, C. Popillio Lænatæ, & P. Aelio Liguræ Coss. cum lustrum conderent Censores Q. Fulvius Flaccus, A. Postumius Albinus, minorem aliquanto fuisse numerum, *Quia Postumius Consul pro concione edixerat, qui socium Latini nominis, ex edito C. Claudii Consulis redire in civitates suas debuissent, ne quis eorum Romæ, sed omnes in suis civitatibus censerentur.* Ulpiani libro tertio De censibus verba hæc sunt: *Is vero qui agrum in alia civitate habet, in ea civitate profiteri debet, in qua ager est; agri enim tributum eam civitatem debet levare, in cujus territorio possidetur.* Extat id l. Forma, §. 2. D. De censibus. Habetur quoque lex Impm. Theodosii & Valentiniiani, Cod. De naturalibus liberis, quam hic referre oportet: *Si quis, seu liber ipse, seu curia sit nexibus obligatus, & tradendi filios naturales, vel omnes, vel quos quemve maluerit: ejus civitatis curia, unde ipse oritur, & in solidum heredes scribendi liberam ei concedimus facultatem. Quod si cui, non ex urbe, sed ex vico, vel possessione qualibet oriundo naturales liberi contigerint, eosque vellet sub definitione prædicta curia splendore honorare, & hereditatis opibus adjuvare, civitatis adscribendi sunt ordinem, sub qua vicus ille ac possessio censetur.* His addonat Novella 89. cap. 2. §. 2. *Si quis igitur ex qualibet oriatur civitate, sive curialis, sive etiam liber hujusmodi sit fortuna, licebit ei suam naturalem offerre filium curia illius, unde oritur, civitatis. Si vero nec civis ipse consistat, sed ex villa quadam aut vico sit oriundus, illi à patre offeratur civitati, aut semetipsum offerat, sub qua civitate villa aut vicus tributa persolvit.* Ex his sequitur professionem, legibus Romanis, sequi debuisse locum unde origo ducebatur. Peculiare etiam id Judæis fuit, qui in tribus, familias, & domos distributi erant. Cum censi populum iussit David, censum tribus Juda seorsum adnotavit sacer Historicus, quod non fecisset utique, nisi seorsum censa fuisset. Moribus ergo Romanorum & Judæorum conferre de Josephus debuit in tribum suam, quæ Judæa fuit, & in patriam Davidis, patrumque ipsius, unde genus ducebat, quæ Bethlehem fuit.

Joseph. Antiq.
libr. 18. cap. 1.

Dio libr. 56.

Suid. in Antiq.
Tit. 57. De
cens. & censit.
& Peraq. &
Inspect. Cod.
libr. 11.

Greg. Naz.
Orat. 9. ad
Jul. *ἑπιστάταις*
QUARTUM
ARGUMENTUM

Tranq. cap. 41.
in Jul.

Epit. Liv. libr.
119.
Liv. libr. 18.
cap. 17. & libr.
42. cap. 9.